

Structura Raportului de evaluare externă de progres

Instituția organizatoare de studii universitare de doctorat (IOSUD): Universitatea Națională de Apărare "Carol I" (IOSUD_UNAp)

Școala / Școlile universitare de doctorat: Școala doctorală din cadrul Universității Naționale de Apărare "Carol I, domeniul de studii: "Informații și securitate națională" (ISN)

I. Introducere¹

Evaluarea domeniului de studii de doctorat "Informații și securitate națională" (ISN) s-a efectuat în cadrul procesului de evaluare externă intermediară a domeniilor de studii universitare de doctorat la Universitatea Națională de Apărare "Carol I" (IOSUD_UNAp). Echipa de evaluatori a fost compusă din:

Prof.univ.dr. Claudiu COMAN, coordonator evaluare domeniu Informații și securitate națională, Universitatea "Transilvania" Brașov

Student doctorand Andi-Nicolae ALUPEI, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca

Alexandru MANOLACHE în calitate de Expert din Direcția Asigurarea Calității din cadrul ARACIS

Comisia de evaluare a analizat Raportul de progres transmis de către IOSUD UNAp pentru domeniul evaluat, împreună cu anexele acestuia. Toți membrii comisiei au avut acces la aceste documente cu suficient timp în avans pentru a fi studiate.

În cadrul IOSUD_UNAp funcționează o singură școală doctorală înființată în anul 2011, cu două domenii de studii doctorale, anume: "Științe militare" și "Informații și securitate națională".

Studiile doctorale au o tradiție îndelungată în instituție, programele regăsindu-se încă din anul 1968 (domeniul Științe militare), în scopul dezvoltării orizontului de cunoaștere în domeniile științelor militare/securității naționale și modernizării armatei. În anul 1995, universitatea a fost acreditată ca Instituție Organizatoare de Doctorat (IOD), iar din 2011 ca Instituție Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat (IOSUD). Studiile sunt bazate în principal pe activități de cercetare științifică universitară și instituțional-departamentală.

Școala doctorală a preluat experiența îndelungată, principiile etice ale cercetării, exigențele, valorile morale și rezultatele cercetării acumulate în timp, astfel că, deși nouă ca structură, școala doctorală este veche și consolidată ca experiență.

Școala doctorală a fost înființată la data de 05.09.2011, în baza prevederilor Legii educației naționale nr. 1/ 2011, la propunerea rectorului, cu avizul senatului universitar, prin hotărârea CSUD, conform art. 12, alin (5) din HG nr. 681/ 2011 și funcționează în cadrul IOSUD - Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, preluând întregul învățământ doctoral organizat de aceasta până la data înființării școlii doctorale. În anexele Anexa nr. 1a și Anexa nr. 1b, sunt prezentate în detaliu aspectele referitoare la înființarea și transformările școlii doctorale și a domeniilor, în baza unor decizii administrative și în cadrul legal național.

Prin decizia conducerii IOSUD, din rațiuni de eficiență atât în planul financiar, cât și în cel al resursei umane cu atribuții pe linia serviciilor de secretariat, în condițiile restricțiilor privind angajările de personal în instituțiile bugetare, școala doctorală a preluat programele doctorale în

¹ De fiecare dată când este aplicabil, informațiile vor fi prezentate și în funcție de gen.

ambele domenii în care este acreditată IOSUD, astfel:

- Științe militare (Decretul Consiliului de Stat nr. 1037/1968, devenit Legea nr. 50/1968; Decretul nr. 233/1978; H.G. 550 din 17.05.1990; Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 4843 din 01.08.2006; Hotărârea Guvernului României nr. 493/17.07.2013, Hotărârea Guvernului României, nr. 595/22.07.2015, HG 403/31.03.2021);

- Informații și securitate națională, Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 4843 din 01.08.2006 ; Hotărârea Guvernului României nr. 493/17.07.2013, Hotărârea Guvernului României 403/31.03.2021, <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/240925> .

În anul 2021, prin Hotărârea Consiliului ARACIS nr 129/16.12.2021, în urma evaluării IOSUD și a domeniilor de doctorat s-a acordat calificativul Menținerea acreditării. Incepând cu anu! 2022, s-a decis schimbarea denumirii Școlii doctorale în Școala doctorală interdisciplinară pentru a reflecta interacțiunile epistemice și metodologice complexe care se stabilesc între cele două domenii de doctorat, Științe Militare și Informații și Securitate Națională.

Școala doctorală interdisciplinară se află în coordonarea nemijlocită a directorului CSUD și are în componență un Birou Învățământ, Administrativ și Secretariat.

Cadrul general de organizare și funcționare a Școlii doctorale interdisciplinare este stabilit prin Regulamentul de organizare și desfășurare a programelor de studii universitare de doctorat în cadrul (IOSUD - Universitatea Națională de Apărare, Carol I" și prin Regulamentul Școlii doctorale interdisciplinare. Regulamentul Școlii doctorale interdisciplinare a fost elaborat de către Consiliul Școlii doctorale interdisciplinare, prin consultarea tuturor conducătorilor de doctorat membri ai Școlii, cu respectarea Regulamentului instituțional de organizare și desfășurare a programelor de studii universitare de doctorat.

Pentru organizarea și desfășurarea proceselor de învățământ Școala are la dispoziție componentă didactică și o componentă administrativă. Componenta didactică este conformă cu Statutul de funcții didactice al Școlii doctorale interdisciplinare, avizat de CSUD și aprobat de Senatul universitar pentru fiecare an universitar până la 01 octombrie. Acesta are în componență funcții de conducător de doctorat afiliat și studenții doctoranzi.

Componenta administrativă a Școlii doctorale interdisciplinare este materializată prin directorul școlii doctorale (cadru didactic titular la Facultatea de securitate și apărare) și Biroul învățământ, administrativ și secretariat, cu 4 funcții. Din cele 4 funcții administrative, 1 este de ofițer și 3 de personal civil contractual (personal didactic auxiliar, funcții de administratori de patrimoniu), încadrate 75%.

Instituționalizarea domeniului Informații și securitate națională ca arie de studiu și cercetare fost determinată atât de necesitatea unei noi abordări a securității contemporane, cât și de imperativul formării unor specialiști capabili să analizeze și să înțeleagă problemele de securitate dintr-o perspectivă extinsă, contribuind activ la contracararea și, în măsura posibilităților, la limitarea acestora. Diversificarea amenințărilor și riscurilor din mediul internațional de securitate, pe fondul globalizării și al deplasării accentului de la securitatea militară (hard security) către dimensiuni non-militare (soft security), a transformat în ultimii ani securitatea și mecanismele prin care este asigurată siguranța indivizilor, comunităților și statelor într-o prioritate de prim ordin. Ca domeniu de cercetare academică, "Informații și securitate națională" se încadrează în aria studiilor de securitate, apărute la începutul secolului XX în mediul universitar anglo-saxon și dezvoltate mai ales după cel de-al Doilea Război Mondial, ca subdomeniu al Relațiilor Internaționale. Dacă inițial chestiuni precum apărarea națională, conflictele, războiul sau pacea constituiau principalele subiecte de analiză, în timp s-a impus studiul unor teme precum coeziunea socială, relația dintre amenințările militare și non-militare, siguranța individului, crizele economice, problemele de mediu sau criminalitatea organizată, toate intrând pe agenda securității. Astfel, studiile de securitate au

cunoscut o evoluție semnificativă, depășind abordarea clasică, statocentrică și localizată exclusiv pe dimensiunea militară - studiile strategice- pentru a se extinde către sfera economică, politică, socială și de mediu. Această tranziție a deschis calea pentru diverse teorii și perspective noi, incluzând constructivismul (axat pe norme, identități și discurs), postcolonialismul, securitatea umană, studiile critice asupra securității, feminismul, Școala de la Copenhaga, poststructuralismul, instituționalismul, fiecare contribuind cu o abordare distinctă asupra securității.

Nivelurile de analiză au evoluat de la național la local, regional, global și transnațional, iar referințele securității s-au extins pentru a include, alături de stat (rămas principalul actor), indivizi, grupuri etnice, națiuni, medii naturale și altele. În acest context, se conturează necesitatea tot mai acută de a conecta studiile de securitate cu domeniul modern al intelligence-ului, conexiune care generează un instrument analitic esențial pentru securitatea contemporană. Scopul principal al domeniului „Informații și securitate națională” este identificarea, descrierea și înțelegerea corectă a riscurilor și amenințărilor din mediul de securitate actual, precum și elaborarea metodelor eficiente de contracarare și stopare a acestora. Dimensiunea educativă a acestor studii se adresează nu doar absolvenților, ci și decidenților politici, persoanelor cu responsabilități în securitate și, prin promovarea unei culturi a securității, întregii societăți.

II. Aprecieri asupra implementării recomandărilor formulate în cadrul REE

La nivelul IOSUD și al Școlii Doctorale au fost implementate măsuri conforme cu recomandările realizate inițial. Se constată că recomandările au fost îndeplinite în mare măsură de către Școala Doctorală/IOSUD.

În urma procesului de evaluare externă a domeniului de studii doctorale Informații și Securitate Națională din cadrul IOSUD-UNAp, Carol I”, desfășurată de ARACIS în anul 2021, patru indicatori de performanță au fost evaluați ca fiind parțial îndepliniți, făcându-se următoarele recomandări care au fost implementate astfel:

A.1.3.2. Proportia studenților doctoranzi existenți în momentul evaluării, care beneficiază

Pentru minimum șase luni și de alte surse de finanțare decât finanțarea guvernamentală, prin burse acordate de persoane fizice sau juridice sau sunt susținuți financiar prin granturi de cercetare sau de dezvoltare instituțională / resurse umane, este cel puțin 20%.

Recomandări: atragerea de fonduri pentru susținerea financiară a studenților pentru cel puțin șase luni sau includerea în mai mare măsură a acestora în proiectele deja existente.

Măsuri luate: Conducătorii de doctorat din domeniul Informații și Securitate Națională au Obținut 2 granturi de cercetare finanțate de Comisia Europeană. De asemenea, prin introducerea disciplinei Managementul Proiectelor cu finanțare națională și internațională în Planul de învățământ au fost mobilizați și studenți-doctoranzi pentru implicarea în proiecte de cercetare relevante. În perioada de evaluare 2021-2024, 15 studenți doctoranzi înmatriculați în domeniul de studii Informații și securitate națională au fost susținuți financiar atât ca beneficiari în granturi de cercetare sau de dezvoltare instituțională/resurse umane, cât și de principalul beneficiar indirect al serviciilor Educaționale – Ministerul Apărării Naționale. Proportia studenților doctoranzi existenți în momentul evaluării, care beneficiază pentru Minimum șase luni și de alte surse de finanțare decât finanțarea guvernamentală, este de 35% (15 Studenți finanțați de către MAn/proiecte) / 42 (total studenți în program la 30.09.2024)*100. Dintre cei finanțați 80% sunt bărbați și 20% femei. În Anexa 7 Indicator A. 1. 3. 2. _LISTA STUDENTI ALTA FINANȚARE _ISN se prezintă lista studenților-doctoranzi din domeniul Informații și Securitate Națională care au

beneficiar/beneficiară pentru minimum șase luni de alte surse de finanțare.

A.1.3.3. Cel puțin 10% din totalul sumelor aferente granturilor doctorale obținute de Universitate prin contract instituțional și prin taxe de școlarizare încasate de la studenții doctoranzi de la forma de învățământ cu taxă se utilizează pentru a deconta cheltuielile de formare profesională ale Doctoranzilor (participarea la conferințe, școli de vară, cursuri, stagii în străinătate, publicare publicare de articole de specialitate sau alte forme s specifice de diseminare etc.).

Recomandări: evidențierea explicită a sumelor cheltuite de institutie pentru susținerea activității doctoranzilor, atât prin burse directe ori prin alte tipuri de cheltuieli: școli de vara/iarnă, publicații; participări la conferințe interne sau externe etc,

Măsuri luate: Începând cu anul 2024, in art. 235, alin. (4) din Carta universitară se prevede posibilitatea sprijinirii personalului didactic (inclusiv studenți-doctoranzi) și de cercetare, în activitatea de diseminare: „ Universitatea poate acoperi, in baza unei metodologii proprii, parțial sau integral, costurile asociate publicării unor lucrări științifice, cărți sau articole, la edituri proprii sau alte edituri Naționale sau internaționale, inclusiv a publicațiilor de tip „open access.”Sunt create astfel condițiile extinderii sprijinului Universității și către publicațiile cotate foarte bine în comunitatea științifică Internațională. IOSUD-UNAp „Carol I” nu beneficiază de granturi doctorale obținute prin contract instituțional.

IOSUD-UNAp „Carol I” facilitează, din bugetul propriu de venituri și cheltuieli, publicarea gratuită, pentru diseminarea de către studenții doctoranzi a rezultatelor cercetării științifice articole in următoarele publicații: Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I” (<https://buletinul.unap.ro/index.php/ro/>) – o publicatie care tratează aspecte din domeniile științei militare, sociologie și psihologie militară, economie și logistică militară, management militar, istorie militară, geopolitică, drept și legislație militară, operați multinaționale, comunicare și relații publice; Revista Impact Strategic (<https://lcssas.unap.ro/ro/is.htm>) - o publicația științifică trimestrială bilingvă a Centrului de Studii Strategice de Apărare și Securitate; Journal of Defense Resources Management - o publicație semestrială, științifică, destinată pentru a disemina rezultatele investigațiilor din domeniul managementului resurselor de apărare (<http://www.jodrm.eu>) Din analiza Anexei 8 _ Indicator 4. 1. 3. 3. Lista publicatii ISN, se observă că 11 studenți doctoranzi au diseminat rezultatele cercetărilor științifice prin 17 articole apărute in publicațiile indicate mai sus Pentru anii din perioada de raportare raportul procentual dintre încasări și cheltuieli se prezintă astfel: 2021-2022 - 10,10%, 2022-2023 - 22,13% și 2023-2024 -24,51%.

C3.1.1.IOSUD, pentru domeniul de studii evaluat, are încheiate, acorduri de mobilitate cu universități din străinătate, cu institute de cercetare, cu companii care desfășoară activități în domeniul Universitatea Națională de Apărare „Carol I” studiat, care vizează mobilitatea studenților doctoranzi și a cadrelor didactice (de exemplu, acorduri ERASMUS pentru ciclul de studii doctorale). Cel puțin 35% dintre studenții doctoranzi au efectuat un stagiu de pregătire în străinătate sau o altă formă de mobilitate, precum participarea la conferințe științifice internaționale. IOSUD elaborează și implementează politici și planuri de măsuri care vizează creșterea numărului de studenți doctoranzi care participă la stagii de pregătire în străinătate, până la cel puțin 20%, care este ținta la nivelul Spațiului European al Învățământului Superior.

Recomandări: se recomandă dezvoltarea acordurilor internaționale privind studiile doctorale

cu instituții de învățământ superior și de cercetare din domeniul relațiilor internaționale, studiilor politice și studiilor de securitate. Deși cifrele arată că indicatorul este împlinit, cei mai mulți dintre studenții respondenți la chestionar au declarat că au acces la mobilități în mică și foarte mică măsură. Așadar, universitatea ar putea face mai multe eforturi pentru a informa studenții despre oportunități, dar și să creeze sau să pună la dispoziție informații cu privire la o varietate mai mare de oportunități, pentru ca fiecare student să aleagă ce i se potrivește nevoilor sale de cercetare și obiectivelor sale în carieră.

Măsuri luate: 1. De la evaluarea anterioară s-a semnat un memorandum de colaborare relevant cu Universitatea Națională de Apărare Rakovski din Bulgaria și este în curs de semnare un alt memorandum cu Centrul de Inalte Studii Militare din Italia. 2. Pe website-ul Universității a fost creată o rubrică nouă denumită Oportunități_ studenți-doctoranzi, în care se postează cele mai relevante informații în domeniu. De asemenea, s-au trimis în mod sistematic mail-uri prin care au fost aduse la cunoaștința studenților doctoranzi oportunitățile de mobilități (Anexa 9 Mail-uri transmise către studenți-doctoranzi).

C.3.1.2. în cadrul domeniului de studii evaluat este sprijinită, inclusiv financiar, organizarea unor doctorate în cotutelă internațională, respectiv invitarea unor experți de prim rang care să susțină cursuri / prelegeri pentru studenții doctoranzi.

Recomandări: se recomandă încheierea unor acorduri pentru organizarea unor programe în Cotutelă și, dat fiind faptul că universitatea poate cu ușurință să susțină virtual cursuri, se pot invita profesori care să țină cursuri și prelegeri online, investind astfel minim din punct de vedere financiar, dar cu un efect major asupra împlinirii totale a acestui indicator pe viitor.

Măsuri luate: în perioada octombrie 2021 septembrie 2024, în cadrul domeniului de invitate a unor experți de prim rang care să susțină prelegeri studii au fost implementate măsuri pentru studenți-doctoranzi, astfel:

Kathleen Collins, profesoară în cadrul Departamentului Political Science-Russian, Eurasian and Islamic Studies, la Universitatea Minnesota. Cu ocazia vizitei în țara noastră, doamna Kathleen Collins și-a prezentat cartea „Politicizing Islam in Central Asia: From the Russian Revolution to the Afghan and Syrian Jihads”, o istorie cuprinzătoare a islamului în Asia Centrală de la Revoluția Rusă până în prezent, General-locotenent Bertrand Toujouse, care asigură și funcția de comandant pentru operații militare franceze în Europa, alături de locuitorul comandantului Comandamentului Multinațional de Divizie Sud-Est (HQ MND-SE), general de brigadă Loïc Girard. Cu această ocazie, a fost susținută prelegerea cu tema „Rolul pivotal al Franței în Europa”; David Petraeus și-a lansat volumul „Conflict - The Evolution of Warfare from 1945 to Ukraine”; Generalul Robert Brieger, președintele Comitetului Militar al Uniunii Europene, a susținut prelegerea cu tema „Provocări geopolitice și Busola Strategică”; Reuven Azar, ambasadorul Statului Israel în România, care a susținut o prelegere pe tema securității regionale în Orientul Mijlociu.

III. Concluzii și recomandări

Nr. crt.	Indicator de performanță	Recomandare	Implementarea recomandărilor
----------	--------------------------	-------------	------------------------------

1.	A.1.3.2.	Atragerea de fonduri pentru susținerea financiară a studenților pentru cel puțin șase luni sau includerea în mai mare măsură a acestora în proiectele deja existente.	<i>Implementată</i>
2.	A.1.3.3	Evidențierea explicită a sumelor cheltuite de institutie pentru susținerea activității doctoranzilor, atât prin burse directe ori prin alte tipuri de cheltuieli: scoli de vara/iarnă, publicații; participări la conferințe interne sau externe etc,	<i>Implementată</i>
3.	C3.1.1	Se recomandă dezvoltarea acordurilor internaționale privind studiile doctorale cu instituții de învățământ superior și de cercetare din domeniul relațiilor internaționale, studiilor politice și studiilor de securitate. Deși cifrele arată că indicatorul este împlinit, cei mai mulți dintre studenții respondenți la chestionar au declarat că au acces la mobilități în mică și foarte mică măsură. Așadar, universitatea ar putea face mai multe eforturi pentru a informa studenții despre oportunități, dar și să creeze sau să pună la dispoziție informații cu privire la o varietate mai mare de oportunități, pentru ca fiecare student să aleagă ce i se potrivește nevoilor sale de cercetare și obiectivelor sale în carieră.	<i>Implementată</i>
4.	C.3.1.2	Se recomandă încheierea unor acorduri pentru organizarea unor programe în Cotutelă și, dat fiind faptul că universitatea poate cu ușurință să susțină virtual cursuri, se pot invita profesori care să țină cursuri și prelegeri online, investind astfel minim din punct de vedere financiar, dar cu un efect major asupra împlinirii totale a acestui indicator pe viitor	<i>Implementată</i>

Data

19.06.2025

Coordonator comisie de evaluare

**Prof.univ.dr. Claudiu
COMAN**

**Drd. Andi-Nicolae
Alupei**

Student-drd. evaluator

AGENȚIA ROMÂNĂ DE ASIGURARE A CALITĂȚII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR

*Membră în Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior - **ENQA***

*Înscrișă în Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior – **EQAR***
